SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. C. No. 218. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 16, 1993. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 16-го ЛИСТОПАДА 1993. Ч. 218. РІК C.

ДЕПУТАТИ ЗАТВЕРДИЛИ МАЖОРИТАРНУ СИСТЕМУ ВИБОРІВ

Київ (УНІАР). — Тут 10-го листопада на пленарному засіданні сесії Верховної Ради України депутати більшістю голосів схвалили в першому читанні проєкт закону про вибори, у якому затверджується стара мажоритарна виборча система, згідно з якою всі 450 депутатів майбутнього нового парляменту обиратимуться по одномандатних виборчих округах.

Пропозиції політичних партій щодо пропорційної або змішаної системи виборів не пройшли. Законопроєкт 16-го листопада депутати розглянуть в другому читанні. Питання про обрання Центральної Виборчої Комісії відкладено до повного схвалення нового закону про вибори.

КНДС ПРОГОЛОСИВ СЕБЕ ПЕРЕДВИБОРЧИМ БЛЬОКОМ

Київ (УНІАН). — Тут на засіданні президії ради Конгресу Національно-Демократичних Сил України проголошено передвиборчий бльок демократичних сил. Участь взяли представники Української Республіканської Партії, Демократичної Партії України, Всенародного Руху України, Союзу Українського Студентства, Жіночої громади, Комітету Солдатських Матерів, Товариства Репресованих, Комітету „Крим з Україною. Соборність" та Товариства Козаків Києва і области.

Учасники засідання ухвалили провести 4-го грудня перший установчий з'їзд КНДС, який проголосив себе передвиборчим бльоком. На пропозицію київського осередку Козацького Товариства обговорено питання щодо ставлення національно - демократичних сил до спроби лівих партій святкувати річницю большевицької революції.

Голова УРП Михайло Горинь зазначив, що 7-го листопада узаконювати як свято нема причини, бо за всю історію в Україні в цей день не сталося ніякої значної події. Большевики здійснили переворот у сусідній державі — Росії. Тому спроба комуністичних сил відзначити цю дату, яку, до речі, заборонили в Росії після останніх кривавих подій у Москві, можна вважати непошаною до сусіднього народу.

Пресова служба КНДС поширила заяву з приводу кандидатур, запропонованих до складу Центральної виборчої комісії України. На думку авторів заяви, запропоновані кандидатури далекі від принципів безпартійности та професіоналізму. А один із запропонованих кандидатів навіть свого часу голосував проти незалежности України.

Є. СВЕРСТЮК В НЮАРКУ

Нюарк, Н.Дж. — Приятелі Руху Північного Ню Джерзі влаштовують зустріч з визначним літературним критиком, поетом, есеїстом, кол. політичним в'язнем, редактором газети „Наша віра" Євгеном Сверстюком, який виголосить доповідь на тему „Релігія і політика". Зустріч відбудеться у п'ятницю, 19-го листопада, о год. 7:30 вечора в залі церкви св. Івана Хрестителя, Сендфорд аве. в Нюарку.

Українського полковника призначено начальником штабу військ ООН

Сараєво, Боснія і Герцеговина.— Українське телебачення у неділю, 7-го листопада, повідомило, що генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй Бутрос Бутрос-Ґалі призначив полковника українського батальйону ООН Цинченка начальником штабу миротворчих військ ООН у секторі Сараєва. Незабаром полковник Цинченко приступить до виконання своїх обов'язків.

Як відомо, у миротворчих військах ООН в Сараєві майже від самого початку перебуває батальйон Збройних Сил України.

ЗАТРИМАНО ЛІДЕРА „БІЛОГО БРАТСТВА"

Київ. — „Радіо Свобода" повідомляє, що в столиці України затримано лідера релігійної організації „Юсмалос" („Білого братства") Юрія Кривоногова і Марію Деві Христос (Марину Цвигун). Затримано також понад 40 юсмаліян, які проникли в київський собор св. Софії та розпочали там свої ритуальні танці. Коли прибули міліціянти і запропонували їм залишити собор, юсмаліянці вчинили опір. Під час сутички собор залито протипожежною речовиною і пошкоджено дорогоцінні ікони. Кривоногова звинувачують в організації масових безпорядків у соборі св. Софії, а юнаків та дівчат затримують для встановлення їхніх імен та прізвищ. Чиї вдалося встановити, тих відправляють по домівках, інших утримують в ізоляторах та лікарнях, де психологи намагаються з'ясувати, що з ними діється.

Генерал-полковник міліції Валентин Недригайло повідомив, що затримані юсмаліяни негайно оголошують суху голодівку і це дуже небезпечно, бо без води і їжі людина може загинути вже на сьомий день. Працівники правоохоронних органів вважають, що в Києві ще ніколи не було такого напруження. На їхню думку, юнаки і дівчата загіпнотизовані і закодовані на самовбивство. Закодована на самоспалення і Марина Цвигун, яка тепер називає себе Живим Богом Марією Деві Христос. Вона твердить, що мусить „пролити свою кров за святих, бути приниженою і розп'ятою, щоб перемогти світ гріха". Майже всі затримані юсмаліяни є у віці до 20 років, а їхні батьки для розшуку своїх дітей створили організацію „Порятунок". Вони вважають, що екстрасенсорні здібності Кривоногов використовує не на добро, а на зло людям. Детектив Василь Макарчук повідомив, що розшуки дітей дуже ускладнилися, бо юсмаліяни пішли у підпілля.

З'ясувалося, що народжений у Воронежі Ю. Кривоногов, раніше працював у Київському Інституті Кібернитики в лябораторії штучного інтелекту. Дослідження і праця над створенням електронічного інтелекту і над перетворенням природного інтелекту на штучний були дуже засекречені. Про це розповідається в „Російській Газеті" з 9-го листопада. Керував лябораторією відомий академік, хірург Ніколай Амосов, лавреат усіх найвищих совєтських премій, герой труда, а нині народний депутат України. Тож дехто вважає, що знаменитий хірург у кібернетиці щось недоглядів і „випустив джін із пляшки", бо після припинення праці над темою, Ю. Кривоногов уже не міг зупинитися. Свідомо, чи несвідомо, йому допомагали ті, які давали дозвіл на лекції в усіх містах України, дозволили йому відкрити Інститут Душі „Атма" і зареєстрували „Біле братство" в Міністерстві Юстиції України, узаконивши його діяльність. Тільки після того, як почали зникати підлітки й батьки зчинили тривогу, організацію „Юсмалос" заборонили. Тепер її називають „духовним Чорнобилем", що вражає уми і душі дітей та юнацтва.

Загіпнотизована Кривоноговим молода журналістка Марина Цвигун проповідує кінець світу, який, за її словами мав би статися

(Закінчення на стор. 5-ій)

Вбито лідера кримських татар

Симферопіль (УНІАР). — Тут 7-го листопада вранці біля тролейбусної зупинки знайдено знівечене тіло Юрія Османова — відомого кримсько-татарського дисидента і колишнього політв'язня, котрий очолював небагаточисельну і маловпливову організацію „Національний Рух Кримських Татар", яка була в опозиції до Меджелісу кримсько-татарського народу і його лідера Мустафи Джемільова.

Слідство покищо виключає можливість вбивства з політичних мотивів. М. Джемільов назвав Юрія Османова мужньою людиною, яка все своє життя присвятила боротьбі за права кримсько-татарського народу, і висловив глибоке співчуття родині загиблого.

Президія Меджелісу оприлюднила заяву, в якій висловлене обурення з приводу жорстокого вбивства активіста татарського національного руху Ю. Османова.

Висловлено також припущення, що злочин вчинено з метою кинути тінь на Меджліс в очах народу, оскільки Ю. Османов і його прихильники стояли на проросійських позиціях, а Меджліс виступає за Крим у складі України. Президія Меджлісу заявила, що терористичні дії протирічать основним принципам кримсько-татарського національного руху.

І. ГЕЛЬ В НЮАРКУ

Нюарк, Н.Дж. — Місцевий 28-ий Відділ СУА запрошує на доповідь Івана Геля, довголітнього в'язня, відомого суспільного та релігійного діяча і заступника голови Львівської Обласної Ради, на тему „Ситуація в Україні — політика, економіка і духовність". Доповідь відбудеться у середу, 17-го листопада, о год. 7-ій вечора в залі церкви св. Івана Хрестителя, Сендфорд аве. в Нюарку. Паркувальна площа охоронятиметься.

„Ми дочки твої, Україно"

Джерзі Сіти, Н.Дж. (Т. Кардашинець). — Назва дівочої групи „Чарівна" гармоніює якнайліпше і з зовнішністю, і з талантами дівчат, що творять цю групу. Вродливі, повні юного завзяття і любови до української пісні, яку несуть поміж людей і поза Україною, вони володіють напрочуд чистими милозвучними голосами. Додати до цього прегарну своєрідну гармонію співу і високу музичну культуру — всі закінчили Харківську консерваторію — і вони чарують.

Знайомимось з ними в редакції „Свободи", в якій побувало вже безліч гостей з різних місцевостей України, а от з Харкова не було, вони перші. Керівник ансамблю — Тетяна Маслак, альт, грає на кобзі; Олена Аленькина, друге сопрано, грає на бубні (перкашн); Оксана Юшківа, ліричне сопрано, грає на скрипці, та Світлана Коваленко, альт, бандуристка.

Члени вокального ансамблю „Чарівна" в редакції „Свободи" (зліва): О. Аленькіна, О. Юшкова, Т. Маслак і С. Коваленко.

Прохаємо співачок „розповісти" про себе спочатку співом. Не дають себе довго просити, радо погоджуються. І полилися пісні: „Добрий вечір, тобі...", „Чом ти не прийшов...", а потім несподіванка — „Щедрик". Чистий-пречистий спів, голоси їх, мов з природи дібрані до себе, зливаються в один голос. Співають — ноту за нотою нанизують, мов перли. Славно, чарівні!

В безпосередній щирій розмові дівчата, доповнюючи одна одну, розповідають, що вони щойно повернулися зі Сінсиннаті, Огайо, де вони давали концерти впродовж трьох тижнів у процесі культурного обміну між містами- побратимами Харковом і Сінсиннаті. Це вже вдруге вони в Америці. Перший раз у 1990 році на бажання міста Сінсиннаті у Харкові вибирали мистецьку групу для поїздки в Америку для культобміну. Ви-

(Закінчення на стор. 5-ій)

ЗСА перевірятимуть втрати з приводу торговельного бойкоту Ізраїля

Ню Йорк. — Щоденник „Ню Йорк Таймс" помістив цікаву вістку про те, що головний керівник Уряду відповідальний за торгівлю країни зарядив цілорічну перевірку втрат американських фірм, заподіяних їм арабами з уваги на економічне бойкотування Ізраїля і фірм, що торгують з ним.

Результати цієї перевірки, що їх зарядив торговельний представник Уряду президента Билла Клінтона Мікі Кентор, можуть привести до можливих економічних санкцій проти арабських країн. Своє зарядження М. Кентор мотивує вимогою від кількох сенаторів ще минулої весни. Це потягнення є ще одним кроком Уряду ЗСА в намаганнях закінчити цей 45-річний економічний бойкот Ізраїля.

Як відомо, деякі арабські країни ведуть економічний бойкот проти Ізраїля від часу його постання в 1948 році. Арабська ліга, що об'єднує 21 країну, встановила у 1951 році також і бойкот тих підприємств, які провадять торгівлю з Ізраїлем. Американський закон не дозволяє американським фірмам бойкотувати Ізраїль. Одначе ці скомпліковані вимоги вплинули негативно на фірми, що у висліді стримали будь-які торговельні спілкування на Близькому Сході.

Згідно з твердженнями Вілла Маслова, редактора інформативного листка „Звідомлення Бойкоту", що його видає Американський жидівський конґрес, то ще тільки невелика горстка арабських країн — біля 12 залишилися учасниками бойкоту. Він твердить, що й між тими останніми вже поширюється кехіть до бойкоту. Тому відразу заявляє, що конечним є зробити таку перевірку, щоб довідатися скільки втрат зазнали американські фірми від цього бойкоту.

Якщо згадана перевірка викаже та матиме докази, що американські фірми потерпіли втрати з приводу цього бойкоту, то М. Кентор може примінити торговельні санкції супроти тих країн.

Перевірку переводитиме Міжнародна торговельна комісія.

ДОПОВІДАЧІ З УКРАЇНИ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк, Н. Й. — Координаційний Комітет Допомоги Україні, Українська Американська Координаційна Рада та Український Конґресовий Комітет Америки влаштовують доповідь гостей з Києва, генерального секретаря Української Всесвітньої Координаційної Ради (УВКР), Михайла Слабошпицького та економіста УВКР Юрія Кудряшева на тему „Підготова до виборів в Україні і шанси демократів". Доповідь відбудеться у середу, 17-го листопада, о год. 6-ій вечора у великій залі Українського Народного Дому, 140 Друга аве., в Ню Йорку.

ПУЕРТО-РІКО ЗАЛИШАЄТЬСЯ ЧЛЕНОМ КОММОНВЕЛТУ

Сан Хуан, Пуерто - Ріко. — У неділю, 14-го листопада, пуерторіканці вирішували політичне майбутнє своєї країни. 3.8 мільйона осіб, які населяють цю острівну країну, вирішували, залишатися їм у коммонвелті зі З'єднаними Стейтами Америки, стати 51-им американським стейтом чи зробитися цілком незалежною державою. Вислід голосування — 48 відсотків за статусом коммонвелту, 46 — за стейтом і тільки 4 відсотки за незалежність.

В голосуванні взяло участь коло 70 відсотків зареєстрованих виборців. Голосування почалося о 8-ій год. ранку і закінчилося о 3-ій год. по полудні. Напередодні плебісциту губернатор острова Педро Росселльйо передбачив, що перемогу здобудуть прихильники того, щоб острів увійшов до складу ЗСА. Для всіх тут очевидно, що це принесе масу фінансових вигод пуерторіканцям, які автоматично дістануть американське громадянство.

П. Росселльйо зайняв пост губернатора в листопаді, завдавши під час виборів поразку Вікторії Муньоз, яка виступала за збереження для Пуерто-Ріко статусу члена коммонвелту. Прихильники М. Муньоз твердили, що якщо острів стане новим американським стейтом, то його населення дістане не тільки фінансову підтримку, але і нову відповідальність у вигляді федеральних податків.

Науковці з України доповідатимуть в Чикаґо

Чикаго (ЕУД). — З нагоди перебування в Чикаго двох відомих учених з України, які візьмуть участь у зустрічі-бенкеті 120-ліття НТШ та призбирання фондів для Енциклопедії Української Діяспори в суботу, 20-го листопада, вони також виголосять публічні доповіді для зацікавленої публіки.

Член-кореспондент Академії Наук України проф. Олег Романів, голова відновленого у Львові НТШ, доповідатиме в неділю, 21-го листопада, о год. 1:30 по полудні на тему: „Україна сьогодні час гірких реалій та нових сподівань". Після доповіді запити і дискусія.

Член-кореспондент АН України проф. Володимир Євтух, редактор журналу „Українська Діяспора" (Київ) прочитає наукову доповідь: „Етно-політичний ренесанс в Україні: проблеми і перспективи". Ця доповідь відбудеться в четвер, 18-го листопада, о год. 7-ій вечора.

Обидві доповіді відбудуться в Українському Культурному Осередку при Чикаго авеню і Овклі бульварі. Їх спонзорують редакція Енциклопедії Української Діяспори, Осередок НТШ в Чикаґо та місцеве Товариство Сприяння Народному Рухові України.

У СВІТІ

ФРАНЦУЗЬКІ СИЛИ безпеки провели кілька рейдів в арабські квартали Парижу, Марселії, Ніцци, Тулюзи, Бордо і Страсбургу, заарештувавши 88 мусулман. Всіх їх підозрівають у зв'язках з альжирськими фундаменталістами, винними у недавньому викраденні трьох французьких громадян. Серед заарештованих є один імам. Під час рейду зконфісковано великі суми грошей, фальшиві посвідчення і документи фундаменталістичної організації Ісламський фронт порятунку, проголошеної в Алжирі поза законом. В заяві французького міністерства внутрішніх справ сказано, що уряд ніколи не забороняв діяльність релігійних організацій і свободу віровизнання, але він не дозволить, щоб під виглядом релігійної діяльности реакційні сили проводили політику, яка веде до хаосу і загрожує безпеці французів.

ГОЛОВА ПАЛЕСТИНСЬКОЇ визвольної організації Ясір Арафат обвинуватив Сирію в тому, що вона дала свободу дій екстремістським силам, які виступають проти палестинсько-ізраїльського договору. Я. Арафат закликав країни Европейського союзу післати в смугу Гази і місто Єрихон міжнародні сили, щоб допомогти палестинцям в період введення там автономії. У розмові з журналістами Я. Арафат дав зрозуміти, що ця пропозиція зустріла прихильну реакцію з боку міністрів закордонних справ европейських країн.

ЯПОНСЬКИЙ УРЯД пішле в Росію дві групи спостерігачів за виборами в Державну думу, які відбудуться 12-го грудня. Одна група відправиться в Москву, а друга — на Далекий Схід. У складі „московської групи", яку очолить заступник міністра закордонних справ Японії Сіодзо Адзума, будуть входити п'ять депутатів парляменту, а також п'ять представників міністерства закордонних справ, місцевих адміністрацій і приватних компаній. Депутати парляменту перебуватимуть у столиці Росії від 10 до 14-го грудня, а інші спостерігачі від 1 до 20-го грудня. Японські спостерігачі прибудуть в Росію на запрошення Москви.

НЕВДАЛОЮ ВИЯВИЛАСЯ спроба замаху на життя прем'єр-міністра Афганістану Гульбеддіна Гекматіяра. Під час засідання кабінету міністрів у Чарасіябі (коло 40 км від афганської столиці), де розташована головна квартира гекматіярівської Ісламської партії Афганістану (ІПА) і голови уряду, в кімнату ввірвалася людина з вибуховим пристроєм, але його вчасно знешкодили охоронці. Один з керівників ІПА повідомив, що ця акція була підготовлена працівниками одного з відділів колишнього міністерства державної безпеки при марксистському керівництві Афганістану.

ОДИН З ПРИБІЧНИКІВ Руслана Хасбулатова в колишній Верховній Раді Російської Федерації повідомив, що Р. Хасбулатов почувається впевнено і його психологічний стан нормальний. Чутки про те, що Хасбулатов пережив у в'язниці в Лефортово період наркотичного „заломлення", він назвав журналістичною видумкою і намаганням видати бажане за дійсне. Колишньому спікерові покищо не дозволяють зустрічатися з рідними, а його постійними співрозмовниками є два адвокати і слідчі. У розмові зі слідчими Хасбулатов не визнає себе винним і вважає справу, яку він захищав у вересні — жовтні, справедливою.

В АМЕРИЦІ

МИНУЛОГО ЧЕТВЕРГА, 11-го листопада, в ЗСА обходили свято День Ветерана та 75-ту річницю закінчення Першої світової війни. Президент Билл Клінтон взяв активну участь у відзначенні цього дня покладенням вінка на могилі невідомого вояка на Національному військовому цвинтарі в Арлінгтоні, Ва., поблизу Вашінгтону. У своїй промові з цієї нагоди до кількох сотень американських ветеранів Президент перестерігав, щоб не допустити до повторення історії — нахилу до ізоляції країни та занурення у виключно внутрішні справи, які у висліді доводять до поганих наслідків.

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ Уряду твердять, що минулого тижня конґресмени зі стейтів, де вирощують тютюн, звернулися до Уряду президента Билла Клінтона з пропозицією зменшити пропоновані підвищення податків на сигарети в заміну за голоси на підтримку прийняття Північно-американського вільного торговельного договору. Одначе, як заявив головний координатор вище згаданого договору у Білому Домі Вілліям Дейлі, цю пропозицію було розглянено та відкинено як неактуальну.

РЕПРЕЗЕНТАЦІЙНА ГРУПА корпусу морської піхоти ЗСА прибула до столиці України. Групу очолює бригадний генерал, заступник командуючого силами корпусу морської піхоти Військово-морських сил ЗСА в Атлантиці Джан Ровдс. Американські військовослужбовці виступлять перед керівниками Міністерства Оборони України, інформуючи про мету і завдання морської піхоти ЗСА. Ці відвідини є вислідом недавно підписаного меморандуму про взаєморозуміння і співпрацю в царині оборонних і військових відносин. Згадана група має в пляні відвідати Одесу та Симферопіль.

ПРЕЗИДЕНТ БИЛЛ КЛІНТОН опублікував свого листа до головного прокуратора ЗСА Дженет Ріно, в якому доручає їй приготовити законопроєкт для поширення законів про можливості притягнення до судової відповідальности тих, які займаються дитячою порнографією.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ НА променаді перед Капітолем у Вашінгтоні зібралися тисячі жінок, хто у цивільному, а хто у одностроях різних частин американських збройних сил, але всі прибрані військовими медалями і нагородами. Це зібралося жіноцтво ЗСА, яке відбувало свою військову повинність у В'єтнамській війні, щоб звеличати своєю присутністю святочне відкриття нового пам'ятника американським жінкам — учасницям В'єтнамської війни.

ІРЛЯНДСЬКА ГАЗЕТА „Айріш Таймс" у Дубліні, столиці Ірляндії, на своїй передовій сторінці опублікувала листа президента Билла Клінтона, де він вияснює чому не погоджується видати візи в'їзду до ЗСА політичному керівникові Ірляндської республіканської армії. Лист до посадника Ню Йорку Дейвида Дінкінса, який звертався за дозволом до Президента, щоб запросити до Ню Йорку Ґеррі Адамса на прохання американських ірляндців. У згаданому листі Президент заявляє, що „існують докази дальшої участи Ґ. Адамса у виробленні стратегії найвищих ешелонів ІРА".

SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA:(201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс)

Postmaster Send address changes to "Svoboda" 30 Montgomery Street, Jersey City, N J 07302
Tel.(201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N J

Передплата на рік $ 40.00 на півроку — $22.00 на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою —
За зміст оголошень Редакція не відповідає

P.O.Box 346 Jersey City N J 07303

Під знаком виборів в Україні

Хоча вибори до Верховної Ради України мають щойно відбутися 27-го березня 1994 року, вони вже тепер цікавлять і хвилюють громадян в Україні та діяспорі. Вибори першого демократичного українського парляменту — це безумовно величезна подія, але було б недобре, якби вони відбувалися в атмосфері суперництва кандидатів з відсуненням на задній плян найважливішої нині проблеми в Україні, її економіки. За дотеперішніми рішеннями Верховної Ради новий парлямент має складатися із 450 депутатів, має бути однопалатним, а з кожної виборчої округи, яких буде 450, мають обрати по одному депутатові, які отримають найбільшу кількість голосів. Проєкт системи пропорційних виборів Верховна Рада відкинула. Покищо трудно передбачити, хто у новій Верховній Раді матиме більшість і чи взагалі той новий склад її буде працездатний. Можна здогадуватися, що багато теперішніх депутатів увійде і до нової Верховної Ради України. Найбільша журба, щоб у новому українському парляменті не було ще більше комуністів, як їх тепер.

За останніми вістками, лідери демократичних партій здають собі справу конечности якось єдиного демократичного фронту. Українська діяспора в цій справі може впливати тільки ось такими газетними порадами дуже загального змісту, бо ми не можемо втручатися у внутрішні справи України та ще й в теперішньому стані її економічного та адміністративного хаосу. Були в українській громаді в Америці думки, щоб створити тут поважний виборчий фонд для сприяння виборам в Україні. У теорії це виглядає логічно, у практиці — неможливо виконати, коли невідомо, хто буде кандидувати і кому можна б посилати грошову допомогу на цілі виборчої компанії. Ясно, що взагалі діяспора може допомагати Україні перш за все для культурних і харитативних цілей, та не повинна встрявати у внутрішні політичні розгри. І тому також із цього погляду якась фінансова допомога виборчій акції практично недоцільна.

Схвалення Верховної Ради щодо однопалатної системи парляменту може вказувати вже і на майбутню конституційну постанову. Одно чи двопалатний парлямент — це справа дискусійна. В американському Конґресі маємо дві палати: нижчу палату конґресменів і вищу — сенаторів. В Англії традиційна система також двопалатна — з палатою лордів. У колишній австро-угорській монархії була в парляменті „палата панів" із так званими вірилістами, представники Церков та інших установ. При наявності різних національних груп в Україні й теперішніх десятків політичних партій автоматично насувається потреба мати тільки однопалатний парлямент.

Мова покищо тільки про вибори до Верховної Ради. У червні наступного року мають відбутися вибори нового Президента. В Росії Боріс Єльцин, мабуть, не буде кандидувати в 1996 році, але заповів зголошення ним такого кандидата, який запевнить Росії „тверду владу". Над виборами Президента в Україні висить покищо великий знак запиту. Всілякі персональні комбінації — це здогади, які не мають ніякої реальної підстави.

На цьому місці була вже мова, що в Україні чомусь не ставляться з повагою до жінок, дарма що жінки з високою освітою мають не менші кваліфікації, як чоловіки. Було б добре, якби в новому українському парляменті засів гурт українських громадянок, бо жінки з природи практичніші і мають більше реального глузду. Може вони могли б вплинути, щоб в українському політичному світі було менше доктринерства та особистого амбіціонерства, а більше зрозуміння для конструктивної праці без уваги на партійні різниці.

БОЙОВИКИ ІСЛЯМСЬКОЇ партії Афганістану Ґульбеддіна Гекматіяра захопили двох чужинецьких журналістів — кореспондентів аґентства Франс-Пресс Теренса Вайта і Ассошієйтед Пресс Джана Дженнінґса. Їх викрали в той момент, коли в супроводі групи прихильників Ісламського товариства Афганістану вони оглядали район недавніх збройних сутичок між загонами двох головних груп муджагедінів в долині Таґаб, 60 км від афганської столиці.

Іван Дзюба,
міністер культури України

НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ І ПРОБЛЕМИ КУЛЬТУРИ

VI.

Така культура здатна поєднати невичерпну багатоманітність особистих творчих стимулів із суспільним імперативом, пов'язуючи їх з історичною традицією і даючи широку історичну перспективу. Така культура не тільки репрезентує образ народу для інших народів, а й стає спроможною активно взаємодіяти у системі світових культур, обмінюючись з ними глибокими імпульсами.

Формування такої національної культури потребує проведення відповідної культурної політики нашої держави.

Потреба розробити Концепцію національної культурної політики назріла давно.

У Концепції насамперед слід відокремити предмет культурної політики, мету і засоби.

Предмет культурної політики — це не просто певні групи закладів культури (театри, музеї, бібліотеки тощо), а вся сукупність реґульованих соціокультурних процесів та взаємодій, пов'язаних із творенням, зберіганням, розповсюдженням культурних цінностей, їх сприйняттям, а також з організацією дозвілля, що теж має важливе значення.

Мета культурної політики — сприяти розвитку й самореалізації особистости, гуманізації суспільства, утвердженню і розвитку демократичної української держави через духовне відродження, створення цілісної національної культури, яка активно входила б у світовий культурний простір, а також через підтримку культур національних меншин.

Засоби культурної політики. Тут особливо необхідно впроваджувати нове, оскільки нам треба відходити від директивного, адміністративно-командного керування культурою, незважаючи на рутинний спротив. Мусимо йти до цільового програмування, визначення пріоритетів, створення законодавчої і нормативної бази, керуючись якою, заклади культури могли б самоврядно виконувати свої функції. Треба передбачити поєднання центрального координування із розвитком реґіональних структур. Водночас доведеться враховувати взаємодію з приватною ініціятивою, яка вже нині починає виявлятися в сфері культури і часом дає добрі результати.

Окрім загальнозначущих для культури завдань, наша культурна ситуація зумовлює певні особливості, пов'язані з нашою історією, гіркою спадщиною. Як на мене — я вже про це говорив — у найближчому майбутньому саме в культурній сфері вирішуватиметься доля України. Бо навіть, якщо вона остаточно утвердиться політично й економічно, над нами ще довго тяжітиме культурний колоніялізм. Тим паче, що Україна існуватиме у досить відкритому геополітичному просторі, зазнаючи різноманітних впливів. Якщо ми не створимо сильної культурної традиції, ми будемо беззахисні.

Важливим аспектом нашої Концепції має стати аналіза нинішньої соціокультурної ситуації. Вона, зокрема, показує, що покищо не мають успіху спроби піднесення культурної сфери на якісний рівень, гідний незалежної европейської держави, — особливо в тих ділянках, що мають індустріяльний характер (телебачення, відео, кіно, радіо, видавнича сфера і друк, шоу-бизнес тощо).

Серед причин — крім відзначених уже раніше — і такі:

— дуже низький стартовий рівень, особливо в матеріяльній базі та кваліфікації кадрів;

— величезна інертність успадкованих від минулого структур при надзвичайній швидкості їхнього пристосування до нової коньюктури;

— бідність і застарілість теоретичних розробок у сфері культурної політики, брак свіжих концептуальних творчих ідей.

У загальному річищі суспільних та господарських реформ, що їх процес, сподіваємося, відбуватиметься в Україні, реформування культурної сфери має сконцентруватися, на наш погляд, на таких головних напрямках:

1. Демонополізація індустрії культури з певним (різним для окремих галузей — театру, кіна, книгодрукування, відео, шоу-бізнесу) роздержавленням її.

Водночас — створення на законодавчому рівні системи матеріяльного, правового, психологічно-педагогічного і організаційно-методологічного забезпечення широкої доступности цінностей культури для всіх верств населення; розробка державних гарантій захисту від надмірної комерціялізації культури та від порушень принципу соціяльної справедливости — особли-

(Закінчення на стор. 5)

Іван Кедрин

Перед ювілеєм УСС

У 1944 році буде докладно 80 літ, як постала перша новітня українська військова Формація Українських Січових Стрільців, від часу як Катерина II розгромила Запорізьку Січ 1776 року. У підготові до того ювілею Головна Управа Об'єднання колишніх вояків українців в Америці (ОбВУА) під головуванням Осипа Труша разом із малим гуртком приязних ділових одиниць зорганізувала прегарну військово-історичну виставку — виключно під кутом Українського Військового Стрілецтва. За статутом ОбВУА, колишньої великої комбатанської організації, якої першим головою був Дмитро Галичин і після нього д-р Володимир Ґалан — централя завжди є там, де живе її кожночасний голова, — тепер у Нюарку, стейт Ню Джерзі.

Парохія української католицької церкви в Нюарку — о. Франко Шадяк, ЧНІ, — парох; сотрудники: о. Іван Стухляк, ЧНІ, о. Йосиф Денищук — яка зберігає тісний зв'язок із громадою, радо віддала велику церковну залю у партері під святинею організаторам цієї виставки. Відвідувач не може вийти з дива. Понад 3,000 експонатів, величиною почавши від малого формату листівки до великих індивідуальних і гуртових портретів у гарних рамках, — географічні карти місцевостей, де УСС переводили бої, українська преса з 1914 року, особливо кілька чисел львівського „Діла" (писаного тоді ще з двома крапками над „ї" пре багатий музейний матеріял, зібраний, впорядкований, відреставрований, побільшений — виготовлений з очевидним найбільшим сантиментом.

Цікава історія цієї збірки. Їй грозив загин у Німеччині і завдяки розумові та дбайливості кількох осіб — перевезли той архів УСС коштом 3,000 дол. до Америки. Частина архіву переховувалася в історика формації УСС д-ра Степана Ріпецького. Сестра покійного С. Ріпецького передала той архів тодішньому голові НТШ д-рові Ярославові Падохові і та частина архіву переховується в будинку НТШ у Ню Йорку. Добре було би, як би ті обидві частини великої історичної вартости з'єднити і передати до музею в Україну. Клопіт той, що покищо нема в Україні військового музею, а характер експонатів — тих в Нюарку і тих в Ню Йорку — ніяк не підходить до музеїв образотворчого мистецтва. Над цією проблемою задумуються тепер причетні до цієї справи діячі і вона напевне знайде свою позитивну розв'язку.

80 років — здоровий кусень часу. Кажуть, що залишилися ще в живих два-три колишні Усусуси — менше пальців однієї руки. Але залишилася не тільки леґенда цієї унікальної формації, залишилися писані документи й світлини — наче живі свідки славетного минулого. Сьогодні, коли відродилася українська держава, втратила на актуальності важка проблема, яка стосувалася до всіх новітніх українських військових формацій, особливо до леґіонів Українських Січових Стрільців при австрійській армії і формації Першої Української Дивізії „Галичина" за Другої світової війни при німецькій армії. Своїм характером і своєї історією вони дуже різні, але мають дві тотожні риси: патріотизм однаково вояцтва, як старшинського корпусу, і настанову проти царської Росії за Першої світової війни і комуністичної за — Другої. Леґіон Українських Січових Стрільців став елітарною частиною Української Галицької Армії, архів якої — безслідно пропав. З-посеред усієї літератури про УСС — найкращий твір: „Степан Ріпецький: Українське Січове Стрілецтво. В-во „Червона Калина". Ню Йорк, 1956р., стор. — 352. Не слід переплутувати формації Українських Січових Стрільців з формацією так званих „київських" Січових Стрільців, елітарної частини Дійової Армії УНР. Гурт колишніх українських старшин заснував у 1920 роках у Львові, Видавництво „Червоної Калини" із спеціяльною ціллю — друкувати матеріяли, які поглиблювали би культ рідної зброї. Служив тій цілі „Літопис Червоної Калини". Заходами св. п. д-ра В. Ґалана постав орган ОбВУА „Голос Комбатанта, — спершу, як неперіодична сторінка у „Свободі", згодом, як окремий місячник. Головна Управа І Української Дивізії видавала у Мюнхені журнал „Вісті". На основі порозуміння, до якого дійшли представники обох тих комбатанських організацій — св. п. ген. Аркадій Валійський і автор цих рядків від ОбВУА і св. п. Любомир Ортинський від І УД УНА, почав появлятися журнал „Вісті Комбатанта", який існує по нинішній день під редакцією голови Головної Управи І УД УНА д-ра Мирослава Малецького у Торонто.

Належить пошана і вдячність усім тим, які далі плекають культ української збройної сили, як ось оці організатори виставки УСС у Нюарку.

(Закінчення на стор. 6)

Олена Башун,
Україна

ПЛІДНА ПРАЦЯ У ДОНЕЦЬКІЙ БІБЛІОТЕЦІ

Протягом останніх двох років важливі зміни відбулися у житті українського народу. Україна стала незалежною державою і почала її розбудову. Прийнято закон про надання українській мові статусу офіційної. Усе це має велике значення для відродження національної культури.

Плідність праці на ниві національного відродження започатковано не тільки на Заході України, але й на Сході, що підтверджує досвід Донецької Обласної Наукової Бібліотеки. Вона створена ще у 1926 році і нині налічує у своїх фондах більше півтора мільйона книжок. Бібліотеку відвідують щороку 240,000 чоловік.

Мовна проблема — одна з найболючих, бо ще недавно справжньою несподіванкою вважалося почути на Донбасі українську мову. Тому бібліотека перша в мільйонному місті відкрила курси вивчання української мови, та ще й знайшла спонзорів. Сьогодні курси фінансує Українська Республіканська Партія. Тепер такі курси відкриваються і в інших бібліотеках та установах міста. Розв'язанню мовних питань присвячуються різноманітні семінари бібліотекарів области, такі як „Слово наше рідне".

Потреба молодої української держави в збереженні нерозривних зв'язків духовности — від старовини далекої до теперішнього часу реалізується в університеті народознавства, де є українська секція. У рамках університету пройшли літературно-музичні вечори, присвячені В. Стусові, М. Лисенкові, театралізоване Шевченківське свято „Непогасний світоч", презентації книжок І. Багряного „Сад Гетсиманський", Богдана Сушинського „Степові лицарі кардиналу". Нарешті читачі зможуть познайомитися з творчістю Ліни Костенко, Володимира Сосюри, Івана Драча та багатьох інших. Пізнавальними були і лекції „Історичне минуле України", „Українське традиційне житло", „Література української діяспори", професійний рівень яких забезпечують професори та вчені Донецького державного університету.

Спільні з інститутом вдосконалення вчителів дні інформації „Народознавство на лекціях української мови і літератури" надали можливість доторкнутися до низки призабутих суто українських традицій.

Відродження духовности народу неможливе без знання правдивої історії через широке ознайомлення з пам'ятками матеріяльної культури і творчої думки, набутками науки і мистецтва, релігії, а також обрядами і звичаями наших далеких і близьких предків. Та звідки почерпнути ті знання, якщо десятиріччями (навіть століттями!) білою плямою фальші ретельно маскувалися чорні діри нашої історії. Історично склалося так, що душу українців, їхню національну свідомість, їхню мову, культуру, звичаї нищили, вбивали протягом багатьох і багатьох літ. І ось тепер почала з'являтися література, правдиво відтворююча історію, культуру, традиції. Така література збирається бібліотекою крихтами звідусіль. Більшість книжок отримується з книгарень. Але для цього також налагоджуються й найрізноманітніші контакти і зв'язки.

Література української діяспори, що її отримує Донецьке обласне Товариство української мови ім. Т. Шевченка з ЗСА, а це і щорічні альманахи УНС, журнали „Сучасність", „Українська жінка", різноманітні книжки, вже другий рік виставляються у бібліотеці. До речі, ця виставка демонструвалася у телевізійній передачі „Живе слово", підготовленій обласною телевізійно радієвою компанією. Цю передачу потім змогли побачити в державному телебаченні всі жителі України. Відеокасета передачі зберігається у бібліотеці.

Бібліотека історичної літератури, зібрана Товариством української мови ім. Т. Шевченка і представлена в бібліотеці, викликала жвавий інтерес читачів. Багато книжок відібрано і привезено з наукових бібліотек Львова. Ряд видань допомогло придбати Товариство „Просвіта", 60 книжок з історії України подарувала Українська Республіканська Партія, 12 томів з 21-томного видання „Літопис УПА", які вийшли у Канаді, — Донецьке військово-педагогічне училище.

Знайомитись з життям української діяспори допомагає піврічна підбірка газет „Свобода" та „Український тижневик", яку передало Товариство української мови ім. Т. Шевченка. Бібліотека і в подальшому зацікавлена отримувати ці газети, та інші періодичні видання і буде рада їх отримувати, якщо хто має можливість спонзорувати цю акцію, або окремі громадяни зможуть надсилати їх після прочитання.

Для розбудови української держави потрібна література й про нові технології, сучасні знання, досвід розвинутих країн. Більше 50,000 примірників налічує література іноземних мов, яка зібрана в спеціяльному відділі. Брак валюти завад-

(Закінчення на стор. 6)

„ШОВКОВА" РУСИФІКАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДІЯСПОРИ

(Уривки із брошури авторства Романа Сербина і Ярослава Харчука, яка появилася в Монтреалі 1993 року)

VI.

Ми вважаємо смішними процеси французьких жидів за слово juif; не розуміємо, як можна вимагати від поляка, щоб він своє 'zyd' замінив словом 'starozakonny', що позначає — і то досить невдало — одну лише релігійну, а не племінну особливість жидів, і визнаємо, що подібна ж вимога до малорусів також позбавлена усякої основи. Навіть у російській мові не завжди слід сприймати слово 'жид' у значенні образливому: назва 'жид' там більш народна, а 'еврей' більш офіційна, і якщо хтось призвичаївся до першої і вживає її тільки за звичкою, то від нього не зовсім справедливо буде вимагати, щоб він змінив свою звичку, набуту ще в дитинстві, з тієї причини, що ми дивимось на неї, як на кривду для нас".

Якщо „Сион" визнавав, що навіть в російській мові можна було оправдати деякі випадки вживання слова „жид", то тим більше не міг він домагатися усунення цього слова з української мови. І редактор кінчає таким висновком: „Поскільки редакція ['Основи'] доводить, що в слові 'жид' немає нічого кривдного і що в південноросійському наріччі не потрібно його заміняти ніяким іншим, із нею не можна не погодитися в усьому".

За перших років совєтського режиму слово „жид" ще вживалося українцями як нормальний термін. Доказом цього може послужити київське видання ВУАН 1928 року під заголовком „Збірник праць жидівської історично-археографічної комісії" Кн. І). Але в другій книзі, виданій кілька років пізніше, слово „жидівської" було вже замінено словом „єврейської"! Ще одним словом русифікаторський режим старався відчужити українців від інших слов'янських народів і прикувати до російського...

Та зречення слова „жид" не таке просте як зречення числівника „дев'ятдесят". Це потягнення не лише мовного значення. Якщо відкинемо це слово за те, що воно образливе, і засудимо усіх, хто його вживав і вживає — то як з нашою літературою? Чи не уся вона тоді (досовєтської доби!) виглядатиме антисемітською? Хіба що будемо її цензурувати і виправляти, за „совокраїнським" правописом! А що коли дитині попаде до рук нецензурований „Кобзар"?

Висновки

Ця коротка брошура популярного характеру не може охопити всього обсягу проблем, які нагромадилися в українській мові під тиском аґресивної, високорозвиненої, державної на протязі кількох віків мови росіян. Статус державної мови дає її носіям відчуття самопевнености, непомильности в історичній рації їхньої мови. Якщо порівняти це з нашою ситуацією сьогодні, коли українська мова нібито стала державною, то замість самовпевнености бачимо там ароґантність, зарозумілість її зрусифікованих носіїв, замість відчуття непомильности — невміння визнати свої помилки. Звичайно ж це тому, що кілька віків державности мови — це не те саме, що кілька років. Та й ці кілька років не відзначилися надто великим ентузіязмом нових державників у галузі мовної політики. Вони можуть відповісти нам, що кризова економічна ситуація не залишає часу і фондів на такий люксус, як розбудова і вдосконалення мови. Але в той самий час відомо, що іще від часів старого режиму залишилися в Україні люди, яким якраз і призначено займатися не економікою, а мовою. „Швець, знай своє шевство" — радить українська приказка. Але знай його добре — додамо ми від себе. Не може бути оправданням те, що економічна ситуація чогось не дозволяє: філолог не змінить економічної ситуації ні в один, ні в інший бік, а тим більше не змінить він її, покірливо бовтаючись у калабані своєї колоніяльної мови. До речі, економічна ситуація Шевченка аж ніяк не допомагала йому думати широкомаштабно.

Небажання радикально переглянути правопис в Україні — це явище, крім усього, психологічне. Там усе ще існує у свідомості народу — в тім числі і мовознавців — той великий мур, який довго-довго відділяв Україну від Заходу. Починати думати про те, що наша мова европейська, а не лише східньослов'янська, можна тільки після психологічного подолання цього муру. Українська офіційна делеґація, яка в 1962 році полетіла літаком до Парижу, була шокована одним фактом — відстанню. „Як же він близько, той Париж!" — вигукнув один високопоставлений член делеґації, який до того літав тільки на схід — аж до Владивостоку. Отож треба літати і їздити — і тоді в уяві українця з України вимальовується цілком нова карта світу і Европи. І стане цілком очевидним те, що слова, власні назви й імена, що прийшли із Заходу, обов'язково потрібно писати і вимовляти так, щоб вони були зрозумілі для західніх сусідів. Діяспора ж має ту перевагу над українцями з України, що конечність правильної транслітерації для нас — це питання коректности, поваги до мов народів, серед яких ми живемо, і врешті — поваги до самих себе.

Подолати психологічний бар'єр нелегко — це правда. Слона, наприклад, привчають жити в неволі таким способом: маленьке слоненя ловлять у джунґлях і приковують ланцюгом до важкої залізної кулі. Слоненя росте і звикає до того, що куля триматиме його на ланцюгу вічно. Воно стає великим слоном — але з ланцюга не втікає. Бо ланцюг вже утворився в його голові...

Це так — але ж люди не слони. А тим більше люди, які все таки спромоглися проголосити свою незалежність.

Едвард КУХАР

ЛЬВІВСЬКИЙ ОПЕРНИЙ ТЕАТР

Двотижнева подорож моя до Львова з Ню Йорку дала мені нагоду звідин особливо цікавих історичних, культурних та релігійних пам'яток цього прегарного міста, зокрема Львівського оперного театру. Мені пощастило також перебувати серед моєї родини, групи мистців та знавців мистецтва. Їм завдячую можливість відвідин музеїв, в тому музею Новаківського та інших. Це дало мені змогу осягнути інформації більш в деталях від цих людей, а також набути деякі матеріяли, щоб точніше описати Львівський театр опери та балету ім. Івана Франка. Зовнішній вигляд будівлі захоплює спостерігача своєрідною архітектурою, котра пишається славою окраси міста Львова майже одне століття. На початках 1890-их років театральне мистецтво у Львові розвинулось до високоякісного рівня, і тоді з'явилась потреба на відповідне приміщення для ставлення опер, балетів та оперет.

В 1895 році оголошено конкурс на кращий проєкт архітектури на будівлю театрального приміщення для міста Львова. Першу нагороду конкурсу дістав інженер будівельник, абсольвент Берлінського університету з ділянки архітектури — З. Горголевський, затруднений в той час у Львові як директор Львівської вищої промислової школи. Проєкт його тримали в таємниці. Щоб дати змогу жюрі на справедливе рішення, Горголевський вислав усі пляни і обчислення в Ляйпціг, Німеччина, де розглядали пляни безіменно. З часом, коли цей проєкт отримав першу нагороду, аж тоді львів'яни довідалися про його архітекта, і тоді Горголевського призначено керівником відповідальним за будівництво.

Під будову приділено площу, через середину якої перепливала ріка Полтва. Дивовижним вийшов вибір такого місця, але архітект змінив русло ріки, при чому витворився своєрідний острів, на якому в червні 1896 року почалась праця підготови підвалин будівлі. На підвалини ужито перший раз в Европі бетонні плити.

Одначе витікання підземних вод і можливе через це нищення будівлі непокоїли кількох знавців архітектури. Кружляли різні сплетні, включно начебто з наміром самогубства архітекта. Доказів на такі твердження не було. Споруджені бетонні підвалини виявились міцними і надійними. Саме будівництво почалось у червні 1897 року і проходило швидким темпом. Врешті дійшло до завершальної точки будівлі.

До виконання опоряджувальних робіт З. Горголевський затруднив кращих архітектів, скульпторів, мистців малярства, інженерів, теслярів, столярів, слюсарів, які жили у Львові. Деяких фахівців запрошено з інших міст і вони охоче погодились брати участь у будівлі театру, проєкт якого привертав увагу не абиякою оригінальністю і одноразово відкривав широкий простір творчій фантазії. Працівники будівництва присвятили надзвичайну увагу виконанню своїх завдань. Учні майстрів промислової школи виготовили підлогу з мозаїки перед головними сходами, прикрашеними гербом міста Львова, і світильники з бронзи, що стоять на мармурових підвищеннях. Головні будівельні праці взяла на себе фірма львівського інженера І. Левинського. Вентиляцію, опалювання, освітлення виконала німецька фірма Сіменс.

Особливу увагу скерували на протипожежну безпеку приміщення. Для цього споруджено системи сходових кліток кожного балькону, додаткових виходів і максимальне освітлення усіх коридорів і сходів. На спорудження й упорядкування театру, що тривали понад чотири роки, видано 2.5 мільона австрійських корон. Більшість коштів надійшла з міської управи, а решту зібрали громадяни Львова їхніми добровільними пожертвами.

Стиль архітектури вибрано за традиційним стилем ренесансу та барокко з довільним вибором проєктування і декору. Хоч прикраси будинку мають характерні риси різних стилів, однак їх гармонійне поєднання і розміщення з мистецьким смаком творить архітектурну цілість. Збудований з каменя полянського вапняка і тернопільського пісковика, будинок має форму видовженого прямокутника. Архітектурні деталі і скульптури є окрасою ззовні і середини будинку. Крилаті постаті символічних бронзових фігур, що представляють Трагедію з маскою та Музику з лірою, скрашають сторони фасаду. Найвищу частину фронтону вивершує постать Перемоги з пальмовою галузкою в руках — нагородою тим, котрі посвятили себе служінню високим ідеалам. Мистець цих фігур — скульптор П. Війтович.

Фасада захоплює вибором скомплікованих форм колон, балюстради (поруччя), ніш (вглиблення) та плоскорізьби. Від низького цоколя (декоративної частини нижньої стіни) до рівня першого поверху стіни викінчені рустикою. Нижня частина фасаду вглиблює троє масивних дверей головного входу. Три арки над карнизом (горішнім викінченням стіни) формують лоджію (відкриття, покрите дахом чи вглиблене в будинок). Наліво і направо від лоджії у замкнених частинах фасаду в нішах, обрамлених двома колонами, дві статуї. Одна (справа) представляє Трагедію (скульптор А. Попель); друга (зліва) — Комедію (скульптор Т. Баронґ).

Над головним карнизом фасаду Атлас і дев'ять муз (скульптор А. Попель). Над тим, у трикутному тимпані, багатофігурна композиція розкриває основу театрального мистецтва — життя, що складається з радощів і страждань. Посередині старець, чи не кентавр Хірон, наче сидить на Сфінксі, поучає молодь. По обох боках — життєві веселощі і смуток. З правого боку — безтурботність: дві пари людей. Зліва — драматична сцена: викрадання дівчини. За нею: поранений лицар вмирає на полі бою, з ним наречена, яка оплакує його. Тут і відповідна емблематика: сокіл, щит і меч — ознаки героїзму і мужности.

Зовнішній вигляд театру монолітний, що відрізняє його від подібних споруд. Внутрі театру прикраси з різнокольорового мармуру і позолочення. Головний вхід веде у вестибюль, посеред якого сходи на висоті двох поверхів. Над сходами, що ведуть в парадні двері партеру, — великий портал з емблемами Трагедії і Комедії (скульптора П. Війтовича). Під цим вмонтовано барельєфну плоскорізьбу З. Горголевського, встановлену після його смерти. Рожевий мармур обрамлює головні сходи, які розгалужуючись ведуть на перший балькон. Пілястри з алябастру розділюють аркади бальконів. Стіни оздоблені орнаментами, вінками з троянд, пальмовими галузками та лавровим листям. Дванадцять розмальованих полотен, розміщених під пляфоном, містять емблеми пір року, різноманітних промислів, науки, праці, військової хоробрости і різних видів мистецтва за мистецьким проєктом Т. Попеля, учня відомого польського мистця-маляра Яна Матейка. Пано виконане на спеціяльно замовленому бельгійському полотні, наклеєному на бетон.

Дзеркальна заля-фойє — розміщена напроти входу в партер. Вікна, звернені на південь, дають гарний вид на площу біля театру. Над вхідними прорізами фойє — чотири жіночі постаті (скульптура П. Війтовича) зображують Любов, Заздрість, Материнство і Гордість. Численні розмальовані полотна, що декорують стіни, стропи і пляфон (викінчена стеля), представляють мистецьку галерію. В осередньому місці над дзеркалами зображені чотири пори року: хлопчик в квітами — Весна, зі сопілкою — Літо, із плодами і хризантемами — Осінь, хлопчик при вогнищі — Зима. Над бічними дзеркалами — головні чотири частини світу: Европа, Азія, Африка і Америка, роботи мистця М. Гарасимовича.

Великі картини зображують популярні, зокрема для поляків, теми кінця XIX століття, такі як вистави „Галька" Монюшки, „Відмова грецьким послам" Кохановського, „Барбара Радзівілл" А. Фелінського та „Баллядина" Юліюша Словацького. Центральні картини створені за сюжетами двох популярних комедій „Фірцикзальотник" Ф. Заблоцького та „Помста" Олександра Фредра, діда Митрополита Андрея Шептицького. Великі картини розбиваються чотирма жіночими портретами-символами: Героїзму, Покори, Справедливости й Мудрости, твори різних мистців під керівництвом С. Дембіцького.

Заля глядачів у формі ліри здійснювалась під керівництвом С. Райхана. Картини секторів, що оточують канделябр, зображують алегоричні жіночі постаті — Грацію, Музику, Танець, Критику, Драму, Натхнення, Невинність, Ілюзію і Правду. Розкішну ліпнину (плястер), що прикрашує залю, виконав П. Війтович, Джованетті і Підгурський під керівництвом П. Гарасимовича.

Середину стелі-пляфона — декорує канделябр проєкту З. Горголевського. Три балькони відрізняються один від одного своєю різноманітністю декору, де представлено різні мітологічні сцени. Льожі партеру прикрашені колонами корінтського стилю. Партер, льожі і три балькони приміщують понад тисячу осіб. Заля від сцени відокремлена протипожежною металевою завісою, де зі зовні зображено види Львова при кінці XIX століття мистця С. Ясенського. Мистецьку цілість залі завершує ефектовна завіса „Парнас", подарунок театрові від художника Г. Семирадського, зміст якої — це сенс духовного життя і діяльности людини. Декоративна завіса театру є одним з найкращих творів Г. Семирадського. Вона є власністю Львівської картинної галерії, а зберігається в театрі.

На протязі десятиріч елементи природи мали значний вплив на будинок як назовні, так і внутрі, і тому від 1978 до 1984-го театр перейшов головну реставрацію та реконструкцію. Величава відновлена будівля театру знову служить людям міста Львова як культурний осередок.

ДІЯЛЬНІСТЬ ЛЬВІВСЬКОЇ ОПЕРИ

Напіваматорські , напівпрофесійні театральні групи існували в Галичині ще в XVI столітті. Сутопрофесійний театр почав діяти у Львові при кінці XVIII століття. Під час Австрійської монархії у Львові проживало багато австрійських урядовців, військовиків і підприємців. Львів одержав статус центру нової австрійської провінції. Щоб ще більш пожвавити культурне життя, виникла ідея створити постійний театр драми і опери.

Тому в 1776 році з Варшави запросили професійну групу німецьких акторів, солістів, хор і оркестру Ф. А. Геттенсдорфа. Ця група ставила опери, музичні комедії та інші театральні вистави у споруджених на скору руку приміщеннях. Згодом театральне приміщення зроблено з перебудованого францісканського костьолу. В ньому відбувалися з успіхом опери Моцарта „Дон Джіованні" і „Чарівна Флейта", Дж. Паізієльо „Фраскітанка" і „Король у Венеції" та інші.

У 90-ті роки XVIII століття виявилася значно композиторська діяльність дириґента театру Ю. Ельснера. Під його керівництвом виконано його твори „Дивні Брати", „Амазонка", „Переодягнений Султан"

Розвиткові театрального мистецтва у Львові сприяв енерґійний літератор, перекладач світової літератури — В. Богуславський, в мелодрами і опери уводячи балетні сцени. Творчість Богуславського продовжував польський актор і режисер Я. Калинський, який очолював театр понад 20 років. В той час ставили опери Моцарта, Вебера, Обера, Россіні, Майєрбера, Белліні, Куаньє та інших композиторів. В 1842 році у Львові відкрився театр Скарбека, який уважався найбільшим в Европі (Сьогоднішний театр ім. М. Заньковецької).

З надзвичайним успіхом відбувалися тут опери-прем'єри Верді — „Ріґолетто", „Травіята", „Аїда", „Дон Карльос", „Трубадур", „Отелло", як також опери Ваґнера — „Льоенґрін" і „Рієнці". Виставляли тут також вісім опер С. Монюшки, в постановці яких брав участь сам композитор. У Скарбівському театрі почали творчу діяльність композитори М. Солтис, В. Желенський, Л. Ружицький, І. Падеревський.

Сцена Львівського театру стала місцем дебютів молодих співаків, випускників місцевої консерваторії: Соломії Крушельницької, Модеста Менцінського, Олександра Мишуги, Є. Гушалевича, Р. Любинецького, А. Дідура, В. Качмара. Приватний міський театр у Львові був одиноким місцем, де артисти-українці мали змогу брати участь в театральних виступах.

Значний вплив на розвиток українського театру у Львові мали національні традиції мандрівних груп, в тому товариство „Руська Бесіда", засноване в 1864 році. Крім західньоевропейських опер і оперет „Руська Бесіда" ставила оперу „Запорожець за Дунаєм" С. Гулака-Артемовського; „Чорноморці", „Наталку Полтавку", „Різвяну ніч" і „Утоплену" М. Лисенка; „Катерину" М. Аркаса.

Великий вклад і посвяту дав у театр український письменник і композитор Сидір Воробкевич (псевдо Данило Млака). На сцені виставляли його твори: „Убога Марта", „Гнат Приблуда", „Ольга", „Довбуш". Автором ряду мелодрам був Анатоль Вахнянин. З успіхом на сцені переходили мелодрами „Роксоляна" Дениса Січинського; „Олеся" і „Марійка" П. Бажанського. З часом був заповнений репертуар театру „Руська бесіда" музичними творами відомого актора і режисера Йосипа Стадника. Співпраця його з актором, дириґентом і керівником театру „Бесіди" (в роках 1915-18) Василем Коссаком на початку цього століття дала можливість поставити вперше на українській сцені в Галичині опери „Галька" — Монюшки, „Фавст" — Ґуно, „Кармен" — Ж. Бізе, „Мадама Баттерфляй" — Дж. Пуччіні, „Євгеній Онєгін" П. Чайковського, „Роксоляна" — Д. Січинського, „Травіята" — Дж. Верді, „Продана Наречена" — Б. Сметани. Багатолітня діяльність різних театральних груп дала добру основу розвиткові театрального мистецтва.

Викінчення Великого міського театру прийшло на час, і 4-го жовтня 1900 року відбулося урочисте відкриття при участі численних делеґацій з інших міст. Між почесними гостями були польський письменник Генрик Сєнкевіч, композитор і піяніст Ігнаци Падеревський, мистець-маляр Г. Семирадський, директор театру товариства „Руська бесіда" І. Гриневецький. На відкриття театру дали прем'єру опери „Янек" В. Желенського, спеціяльно написану з цієї оказії. Головні ролі виконували Олександер Мишуга, Я. Королевич, Г. Збоїнська-Рушковська. Мишуга здобув тоді славуталановитого тенора цього театру. В сезоні 1900-01 років Мишуга відспівав одинадцять опер.

Творче життя театру почалось успіхом. Тут виступали найкращі українські мистецькі сили, котрі походили з Галичини і Буковини, — Соломія Крушельницька, Модест Менцінський, Адам Дідур, Олександер Носалевич, згодом Орест Руснак. У сезоні 1901—02 років в операх „Кармен", „Льоенгрін", „Летючий Голляндець" співав героїчний тенор Євген Гушалевич, а його партнеркою була прімадонна паризької опери Шарльота Вінс.

Для публіки міста Львова початковий період Львівської опери був повний вдоволення. До цього зокрема причинився тодішній директор театру Т. Павликовський, котрий виявив себе вмілим організатором і талановитим режисером. Заслугою його було також створення великої оркестри професійного рівня. За опінією тодішніх критиків було, що Т. Павликовський підняв театр до рівня найкращих европейських театрів. За час його директорської праці в репертуарі театру було 43 опери, 46 оперет і сотні драматичних вистав. Критика додатньо реаґувала на високий мистецький рівень постави опер „Кармен", „Севільський Цирульник", „Паяци", „Фауст", „Перстень Нібелюнґів", „Євгеній Онєгін", „Пікова Дама"

У 1903 році велике зацікавлення викликали, як згадано, виступи тенора Модеста Менцінського і вже тоді незрівнянної Соломії Крушельницької, велетенський талант якої захопив публіку під час дебюту в 1893 році. Згодом її голос ще більше споважнів і розвинувся до найбільш високого професійного рівня. Виступи її часто пов'язувались з мадридським тенором Й. Руссітано в операх „Манон", „Трубадур", „Ґуґеноти". В цих виступах С. Крушельницька мала величезний успіх. Улюбленою співачкою слухачів була також Ф. Лопатинська. Вона перейшла з театру товариства „Руська Бесіда" і її репертуар складався з більше як 40 оперних ролей. Своїм співом вона захоплювала Івана Франка. З нею виступали Іван і Катерина Рубчаки.

Важливою подією в історії театру було нав'язання зносин з виконавцями з Наддніпрянської України. В червні 1905 року група драматичних акторів на чолі з Т. Павликовським виїхала в Київ. Надзвичайна приязнь розпочалася з цих двотижневих виступів. Виступи львів'ян одержали високі оцінки в Києві, а після останнього виступу кияни сердечно прощалися з львівськими артистами, даруючи Т. Павликовському срібний вінок, а іншим — пам'ятні відзнаки.

Приїзд і виступ Марії Заньковецької і Миколи Садовського в Галичині в листопаді 1905 року став великою культурною подією міста Львова. Після виступу в театрі товариства „Руська Бесіда" у Львові, вони також виступили у Станиславові, Стрию й Перемишлі. У лютому 1906 року Заньковецька і Садовський знову прибули у Львів. Тому що їхні вистави проходили при виповнених залях, з'явилася потреба найняти залю у Великому міському театрі. У квітні 1906 року відбулася вистава „Батькова казка" — за п'єсою Івана Карпенка-Карого (Тобілевича). Партнерами Заньковецької і Садовського були В. Юрчак, С. і Й. Стадники, Л. Кравчуківна, І. і К. Рубчаки та А. Осиповичева. Це було 2-го квітня, а 3-го квітня поставили п'єсу „Чорноморці" М. Лисенка і М. Старицького. Присутній на виставах Іван Франко висловив велике захоплення Заньковецькою та її театральною групою. Міський неукраїнський уряд, стурбований успіхами Заньковецької і Садовського, не дав дозволу цей раз на їхні виступи у Львові, і славні Садовський і Заньковецька змушені були припинити свої виступи.

По Т. Павликовському адміністрацію театру перебрав Л. Геллер, який ще десять років тримав театр на високому рівні, і тоді було поставлено „Перстень Нібелюнґів" — Р. Ваґнера, та оперову клясику інших західньоевропейських композиторів. Актори товариства „Руська Бесіда" показали на сцені театру „Наталку Полтавку" і „Катерину" М. Аркаса. В той час саме здобули більшу славу О. Мишуга, Ф. Флорянський та інші. У сезоні 1908—1909 років на сцені театру виступив один з найславніших співаків того часу Маттіа Баттістіні. З великим захопленням прийняли львів'яни славного баса А. Дідура, який виконував провідні партії в операх „Фауст", „Льоенґрін", „Ґуґеноти".

Після зміни адміністрації згодом зауважено систематичний занепад. Тільки час від часу виступали тут такі співаки, як Ян Кіпура, Дж. Баллінчіоні, А. Добош, Й. Манн, В. Качмар, Є. Чаплинський, Є. Бандровська-Турська. 1921 року пройшло „Лебедини Озеро" Чайковського з показом першого балету на сцені театру. Щоб рятувати ситуацію від фінансової кризи та відбути сезон 1927—28 років, адміністрація театру вклала багато зусиль. Тоді було поставлено опери „Дон Паскуалє" Доніцетті, „Рієнці" і „Дас Райнгольд" Ваґнера та інші.

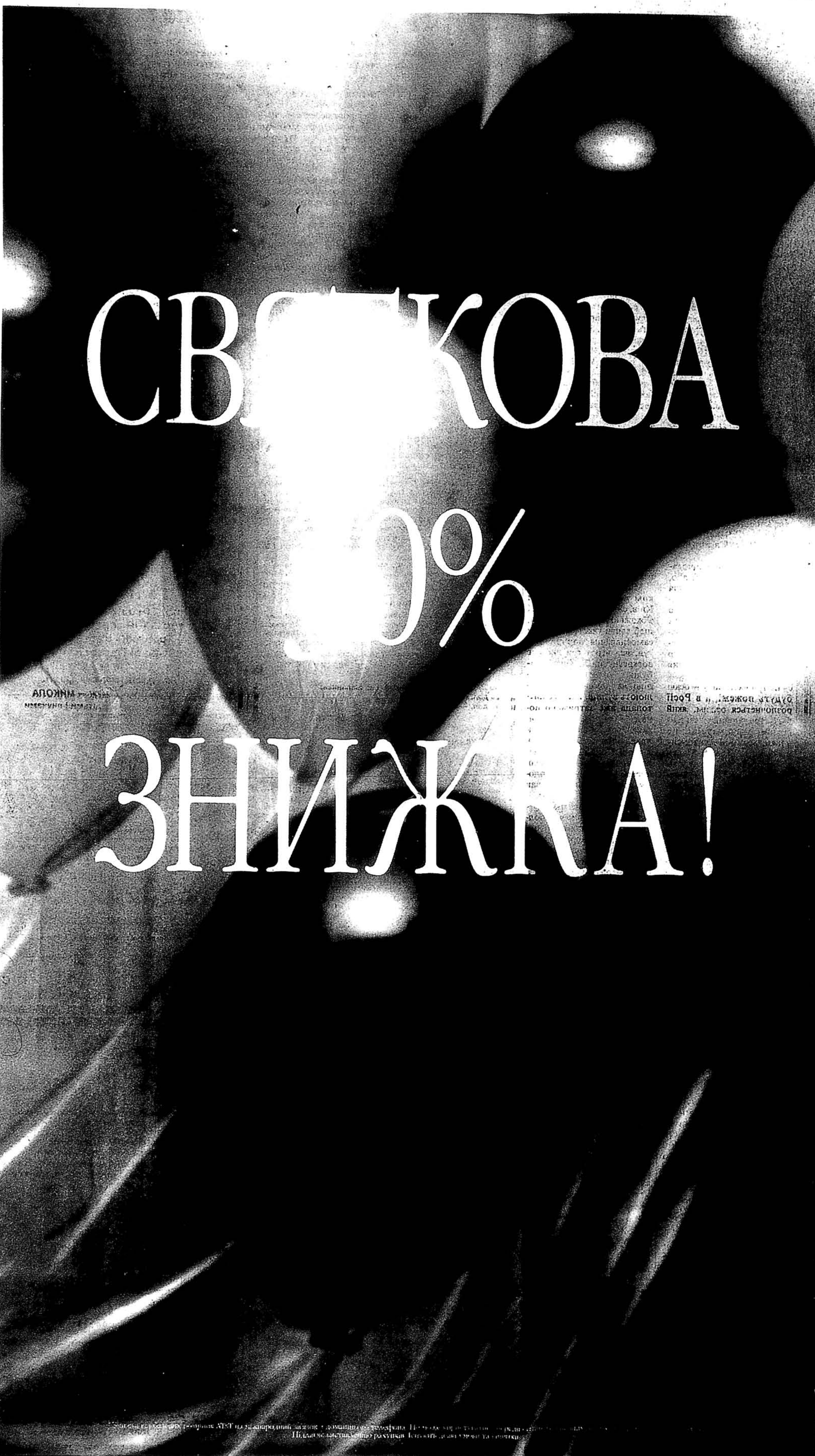
У тридцяті роки становище театру значно погіршилось. Низьке оплачування артистів, членів оркестри і хору, також з неясних причин звільнення біля сотні людей, значно послабило силу театру.

* * * *

Джерела, з яких черпались інформації до цієї статті, в більшості, з виданої підсовєтської літератури, де применшується український чинник, а наголошується російський навіть у житті театру. Часто потрапляв я на інформації, пов'язані з комуністичною пропаґандою, як наприклад: збори „робітників і трудової інтеліґенції" на площі перед театром з нагоди „возз'єднання" західніх земель України з Совєтським Союзом у вересні 1939 року.

Відомо усім нам у вільному світі, — лише за ті два роки, від 1939 до 1941 року, про велику кількість жертв культуротворців, закаторжених комуністичними окупантами в тюрмах міст Західньої України та засланих в Сибір на пропаще. Ці всі тисячі жертв свідчать про оте горезвісне „возз'єднання". Не згадується в підсовєтських джерелах, очевидно, про українські таланти, як

(Закінчення на стор. 6-ій)

Вписуйтесь сьогодні, і кожну суботу, до 27-го листопада 1993 року, ви щадитимете 30%* на розмовах, зроблених без допомоги оператора, до України, або якоїсь іншої країни вашого вибору.

Ви можете телефонувати на будь-яку кількість номерів в одній країні вашого вибору. Та заощаджувати цілу добу. Немає ніяких обмежень щодо часу. Та ніяких щомісячних внесків.

Крім того, в інші дні продовж тижня до 30-го листопада 1993 року ви отримуєте 20% знижку на усіх розмовах з Україною без допомоги оператора.

НА СВОЮ ПЕРШУ РІЧНИЦЮ ПРОГРАМА AT&T SPECIAL COUNTRY℠ SAVINGS ДАЄ ОСОБЛИВУ МОЖЛИВІСТЬ ЗАОЩАДЖЕННЯ.

Якщо ви вже вписалися в програму AT&T Special Country℠ Savings, щоб дзвонити до України, вам не треба дзвонити на номер 800. Ви отримаєте усі ці знижки автоматично. Отже, скористуйтеся цією нагодою, щоб подзвонити своїм близьким, що живуть далеко від вас. Можна говорити довше, а платити можна менше.

Вписуйтесь в програму AT&T Special Country℠ Savings сьогодні. Це ще одна частина **Пляну Я** від AT&T.

Щоб вписатися, дзвоніть до нас **1 800 858-9026 дод. 7086** від 8 години ранку до 8 години вечора сім днів на тиждень. Можете говорити українською мовою, якщо бажаєте.

AT&T

„Ми дочки..."

(Закінчення зі стор. 1)

бір упав на „Чарівну". В Сінсиннаті співачки перебували два тижні. Виступали у багатьох концертах з великим успіхом. Американська публіка захоплена була, зокрема, гармонією і своєрідністю виконання. Приваблювало слухачів і те, що дівчата самі собі акомпаньювали на різних інструментах та ще й фахово. Їх спів записано на магнетофонну стрічку (касетку).

Власне цей успіх „Чарівних" спричинився до того, що цього року сінсиннатський комітет, який проводить культобмін між містами-побратимами, запросив групу „Чарівна". Цим разом впродовж трьох тижнів вони мали багато концертів, часом по три в день. Виступали у школах, а також у великому концерті для американської публіки. Мали нагоду виступити у Міддлтавні на фестивалі української культури, де викликали велике захоплення своїм мистецтвом як в українських глядачів, так й інших національностей. „Чарівна" мала єдину програму з групою танцюристок з Харківського університету „Контраст".

А як в Україні? Чи мають чим попишатися? Виявляється, що мають.

„Чарівна" — дипломант Республіканського фестивалю „Пісенний вернісаж", синтез-група (синтеза народности і сучасности, сучасна гармонія в українських піснях) в Києві у 1990 році. Квартет також є лавреатом Міжнародного конкурсу української пісні „Золоті трембіти" в м. Трускавець, 1991 року. У 1992 році були запрошені в Тернопіль на „Золоті трембіти", як гості. Побували у травні цього року в Німеччині. А сталося це так. До Харкова приїхали представники з Мюнхену, щоб вибрати групу для участи в Днях Української культури в Мюнхені. Знову вибір упав на „Чарівну".

Після закінчення своєї культурної місії в Сінсиннаті, група вирішила продовжити своє перебування в Америці. „Адже невідомо, чи доведеться знову приїхати до Америки, — сказала Тетяна Маслак. — А нам так хотілося б виступити перед українською громадою. Вважаю, що маємо з чим виступити перед своїми землями". Ще й як мають.

Допоміг „Чарівній" Остап Стахів зі Львова, сам співак і бандурист, що рік тому приїхав до Америки. Тепер він — менаджер квартету. Завдяки його енергійним старанням, подолавши всі труднощі, вдалося влаштувати турне для „Чарівної", яке почнеться 12 грудня і триватиме до 15 лютого 1994 року та охопить такі місцевості: Бостон, Чикаго, Сан Франсіско, Лос Анджелес, а закінчиться у сонякшній Фльориді.

Українська громада Нюйоркської метрополії матиме нагоду послухати „Чарівну" на концерті у неділю, 19-го грудня, в Українському Народному Домі, 140-142 Друга авеню, Ню Йорк.

Концерт з програмою „Ми — дочки твої, Україно" розпочнеться о 2:30 по полудні. У програму входять колядки, щедрівки, пісні українських композиторів. Репертуар „Чарівних" такий різноманітний і багатий, що, без сумніву, задовільнить кожного слухача. Бажаючи успіхів, прощаємося з „Чарівними" до зустрічі в Ню Йорку — 19-го грудня.

ТИСЯЧІ КАБЛЕВИХ телевізійних систем в країні матимуть змогу ухилитися від нових правил федеральних цін тільки тому, що багато міст і містечок бояться вводити ці нові правила в життя, бо переконані, що це створить більше проблем, ніж було досі. Затривожені тим, що окремі каблеві керівники можуть з уваги на це підвищувати ціни як їм вигідно, Федеральна комісія комунікації вирішила негайно заморозити доходи каблевих компаній на три місяці, щоб уможливити містам краще познайомитися з новими федеральними правилами. На думку багатьох експертів, ці нові правила ніяк не є корисними для клієнтів каблевих систем, як в цьому запевняли їх перед схваленням.

ТУРБУЮЧИСЬ ТИМ, ЩО фонди призначені для закордонної допомоги є на вичерпанні, Державний департамент розпочав кампанію в Уряді, щоб гроші інших федеральних агенцій спрямовували на потреби закордонних допомогових програм. Тепер якраз Державний департамент розпрацьовує точки своїх рекомендацій для президента Билла Клінтона, щоб зробити поправку у державному бюджеті для спрямування фондів з таких департаментів як оборони та боротьби з наркоманством на рахунок міжнародних програм. Аналітики уважають, що це не буде такою легкою справою до переведення, бо окремі департаменти не будуть надто схильні до таких пропозицій.

Незалежність...

(Закінчення зі стор. 2)

во у естетичному вихованні дітей.

2. Технічне й технологічне переозброєння, абсолютно необхідне принаймні у тому маштабі, після якого кількісні різниці технічних параметрів обертаються незворотним якісним відривом від передових культур.

3. Радикальне підвищення професійного рівня працівників індустрії культури.

4. Політичне, правове і матеріяльне гарантування свободи творчости і плюралістичних тенденцій у культурі та мистецтві.

5. Радикальне піднесення теоретичного, концептуального рівня культурної політики і взагалі функціонування сфери культури; створення дослідницьких осередків сучасного світового рівня — з аналітичними і прогностичними завданнями.

6. Інтеграція в европейські та світові культурні процеси, в міжнародні технічні та організаційні структури.

Серед основних напрямків культурної політики слід також передбачати:

— збереження, охорону і відтворення культурно-історичного довкілля, всебічне використання культурної спадщини;

— розширення культурної інфраструктури села;

— інтенсивне насичення міського культурного побуту і дозвілля формами української національної культури;

— розвиток молодіжної субкультури в національних формах;

— підтримку культурних інновацій і пошукових, авангардових, експериментальних тенденцій у мистецтві;

— збалянсування консервативної, стабілізуючої, новаторської функції культури;

— підтримку культур національних меншин

— підтримку культурного життя в регіонах, регіональних форм культури.

У сучасній українській культурі недостатньо використана регіональна багатоманітність і водночас ще не окреслений виразно її соборно-цілісний образ.

Багато говориться сьогодні про пошуки втраченої самобутности нашої культури. Але мені здається, що доречніше говорити про творення нової самобутности на основі збережених чи віднайдених, колись утрачених елементів. Причому самобутність варто шукати не лише в історичних і геополітичних координатах, а і в актуальній, культурній свідомості, зорієнтованій на світовий духовний досвід.

Сьогодні маємо певну недостатність універсальних символів і мітів у нашій культурі. Недостатність внесення символів і мітів української культури у контекст світових цінностей, у загальнолюдську культурну символіку.

Найплідніший шлях до утвердження національної самобутности — можливо пролягає через універсалізацію власного досвіду, через розкриття універсального первня у самобутності. Тобто, через таку інтерпретацію національного буття, яка б зробила його зрозумілим і важливим для людей усього світу.

Не маргінальна культура, а універсальна — ось наше гасло. Але універсальність — не в абстракції, а в конкретному: в широкому діяпазоні національно-самобутніх форм вираження, що збагачують самобутність людства.

Затримано...

(Закінчення зі стор. 1)

14-го або 24-го листопада цього року, бо в листопаді „виповнюється 1260 Біблійних днів — Пророцтва Господа і Його Світильника (откр. гл. 11)".

В летючках, поширюваних юсмаліянами, сказано, що „це буде сигналом для всіх, почнуться громи і землетруси і три з половиною дня видадуться багатьом нескінченими..." Так почнеться Страшний Суд, сказано в летючках, під час якого згине третина населення земної кулі, Київ розпадеться на три частини, у Москві будуть пожежі, а в Росії розпочнеться режим, який буде страшніший за сталінський. Якщо українці не покаються то Москва знову поневолить Україну. Тільки „Біле братство" може врятувати від цього. Але, мовляв, Президент Леонід Кравчук послав міліцію проти юсмаліян і ті прокляли Київ, тож нещастя не минути: під час другого землетрусу в Києві загине 7,000 грішників, а інші зі страху прославлять Господа живого Марію Деві Христос.

Розповідається в летючках, що „коли була знята П'ята Біблійна печатка, 1-го червня 1993 року, то під жертовником виднілися душі святих, убитих за Слово Боже. Незабаром здійметься Шоста Біблійна печатка і станеться великий землетрус, якого ще не бувало з тих пір, як живуть люди на Землі. Сьомий Ангел виллє чашу свою і почнуться громи та блискавки, і град величиною з талант впаде з неба на людей". (Талант — грошово-вагова одиниця вавилонсько-фінікійського походження вагою від 26.2 до 36.2 кілограма).

Росію юсмаліянський пророк називає „вавилонською блудницею", яка чекає на появу антихриста Емануїла. „Поранений 'Звір' оживе і незабаром наступатиме з вавилонської блудниці". Папа Іван Павло II (в летючках сказано І.— Петро Другий) та керівники інших Церков невдовзі пізнають Живого Бога Марію Деві Христос і змінять своє ставлення до юсмаліян та підготують Нову Землю до Другого Страшного Суду через 1,000 років після Першого Суду. „Після вознесення святих на нове небо настане царство Боже і не буде більше смерти і пекла".

Мільйони летючок з таким змістом заполонили Київ, сюди з усіх країн СНД з'їжджаються юсмаліяни, щоб взяти участь у ритуалі самоспалення Марини Цвигун, яка через три дні має воскреснути. До Києва прибули додаткові загони міліції, які цілодобово патрулюють вулиці. Від 1-го листопада вже затримано понад 600 юних юсмаліян, яких після обстеження відправляють до батьків чи в лікарні. Понад 200 затриманих згодом пригадали свої адреси і повернулися додому, припинивши голодування.

Заступник міністра внутрішніх справ генерал-полковник В. Недригайло повідомив, що джерела фінансування юсмаліян невідомі, але організація акцій і добре облатовані помешкання, готелі, зарезервовані квитки, харчування та розповсюдження летючок свідчить про наявність єдиного керівного центру. Окрім керівників братства існують ще „апостоли", які, можливо, будуть продовжувати акції.

ЛИСТА ЖЕРТВОДАВЦІВ НА ФОНД УКРАЇНСЬКОЇ АМБАСАДИ У ВАШІНҐТОНІ ЙОНКЕРС, Н. Й.

зложили:

5000 дол. — Кредитова Кооператива СУМА в Йонкерс;
1500 дол. — Петро й Анастазія Вариха;
по 1000 дол. — 11-ий Відділ ООЧСУ, Остап і Урсуля Балабан, Антін Веґера, Станислав і Анна Заяць, Юрій і Міна Ковальчик, Володимир і Анна Козіцькі, д-р Юрій і Ольга Руденські, д-р Роман і Алла Трохим, Христина Сидор, Лев і Олена Футала;
по 500 дол. — ОЖ ОЧСУ, Василь і Розалія Васічко, Стефан Гаврилюк, Осип і Анна Дашко, Йосафат і Розалія Дудар, Дмитро й Анна Івасютин, Ярослав і Марія Кіцюк, Петро й Ольга Кулинич, Михайло і Віра Кобасяр, Святослав Коцибала з родиною, Іван і Анна Палій, Андрій і Анна Стахів, Осип і Анна Щур, Микола і Марія Сидор;
по 300 дол. — Богдан і Володимира Вітюк, Петро і Надія Гованські, Теодор і Ірина Гошко, Василь і Марія Кравець, Павло Заяць, Стефан і Тамара Палилик, Семен і Іванка Ревак, Петро й Іванка Шкафаровські;
по 250 дол. — Петро й Оксана Дуда, Ярослав і Олександра Палилик, Володимир і Емілія Щур;
по 200 дол. — Павло Вовчак, Оля і Томас ДеБруін, Павло Капітула, Марія Мотрук, Юліян Музика, Іван і Роза Пришляк, Стефан і Стефа Шкафаровські;
по 100 дол. — д-р Роман і Марія Борковські, Стефан і Анна Бибель, Петро й Анна Вариха, Семен і Ева Вариха, Стефан і Андрія Вариха, Ярослав і Ірена Вариха, Іван і Тріша Вариха, Остап і Богданна Винник, Ярослав і Анна Гайда, Стефан і Марія Гованські, Йосиф і Стефанія Гац, д-р Марк і Божена Кащак, Теодор і Доротея Коцур, Теодор і Анна Корінь, Михайло Корень, Любомира Костечко, Володимир і Марія Кульчицькі, Андрій і Ельвіра Куцина, Ігор і Оксана Макаренко, Іван і Анна Міхаляк, Павло і Надія Микитин, д-р Ярослав і Ірина Моцюк, Теодор і Анна Островські, Ксеня Пециляк, Стефан Перожек, Данило А. Пушка, Теодор Салій, Микола Скірка, д-р Олег і Любомира Сохан, Теодор і Анастазія Сахар, Михайло Терлецький, Богдан і Галина Титла, Марія Ференц, Марія Форошовська, Н. Н.;
по 50 дол. — Павло Бобай, Роман і Анна Боднар, Микола і Катерина Гаврилюк, Іван і Ольга Гірний, Ярослав Гнатюк, Петро й Анастазія Гудак, Василь і Марія Закотиря, д-р Василь і Ярослава Кіналь, Богдан і Іванна Курис, Олександер Попружук, Михайло Поступак, Теодор і Стефанія Рибак, Олекса й Агафія Слойка, Юрій і Оксана Сосенко, Ігор і д-р Кмета-Теребус, Марія Шмагай;
30 дол. — Ярослав і Юлія Сисак;
по 25 дол. — Провидіння, Марія Івасютин.

ПОДЯКА

З Божої волі дня 6-го жовтня 1993 року відійшла у вічність

св. п. проф.

ЛЕОНТІЯ БОДНАРУК

Складаємо щиру подяку Преосвященному Владиці Інокентієві Лотоцькому, о. крил. Кротецеві, о. М. Косарчину, о. А. Двуліту і дияк. Городиському за похоронні відправи; отцям М. Панчукові і А. Двуліту за відвідини у шпиталі.

Сердечна подяка за прощальні слова проф. Губчакові від Учительської Громади; А. Хариш від Союзу Українок Америки; С. Кральці від сеньйорів при парафії св. Володимира й Ольги; мґр О. Лончині від громади Дітройту.

Дуже вдячні тим, що несли домовину: д-р П. Вигінному, О. Еліяшевському, В. Каліну, Р. Мартинюкові, Д. Аґілар і Б. Боднарукові.

Щире спасибі всім, що взяли участь у похоронних відправах і за пожертви складені на Служби Божі та харитативні цілі.

Син — БОГДАН з дружиною ВІРОЮ

Пожертви склали на:

СЛУЖБИ БОЖІ — Н. Балицька, О. Бобиляк, В. Іваницька, М. Коссак, М. і Н. Кунинські, Н. Лончина, І. і М. Лисейки, Марійська Дружина (Дітройт), М. Марчуки, І. Притоцька, П. і О. Пунділ, В. і Б. Роговські, П. і Ґ. Стасів, . Чичула.

КВІТИ на ГРІБ — родина ЛУКАШ, родина НЕСТЕРЧУКІВ.

УКРАЇНСЬКИЙ КУЛЬТУРНИЙ ОСЕРЕДОК у ЧИКАҐО:

500 дол. — Б. і В. Боднаруки;
по 25 дол. — Я. і Д. Дикий, А. і М. Мельники;
20 дол. — С. О. Кралька;
10 дол. — С. Ґоляш.

На ЖУРНАЛ СУА „НАШЕ ЖИТТЯ":

по 25 дол. — Д. Дудра, О. Лончина;

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ — ЧИКАҐО (висилка книжок в Україну):

200 дол. — М. і Б. Боднаруки;
по 100 дол. — М. Андрусяк, А. і І. Шаруновичі;
60 дол. — Р. і Л. Берестянські;
по 50 дол. — О. Бойко, П. і В. Демуси, М. Легенька, В. і Р. Лончини, В. і О. Марчуки, С. і У. Павлинські;
по 40 дол. — родина Р. Заяць, Дейлі Коледж;
по 30 дол. — П. і Н. Дзидзани, М. і Н. Кунинські, М. і М. Ріпецькі, М. і Д. Ярошевичі і І. Пежанська;
по 25 дол. — О. Бобиляк, З. і Р. Бігуни, Д. і Г. Грушецькі, А. і І. Ґорчинські, Н. Іванів, В. і Л. Каліни, С. Кочій, Л. Левицька, О. і А. Матвіїшин, Л. і О. Мурські, Дж. і Б. МекКормик, І. і П. Поповичі, Б. і О. Ткачуки, О. і Ю. Яримовичі;
по 20 дол. — М. Бойко, О. Варела, С. і Т. Винниченки, Л. і М. Ганкевичі, А. і О. Гарасовські, Т. і О. Гищаки, М. Дорожинська, О. і Л. Еліяшевські, М. і О. Качкиновичі, О. Клим, А. і Р. Кобилецькі, А. Ключенко, З. і О. Литвинишин, Р. і С. Мартинюки, Н. Нищота, І. і Й. Оверко, Г. Сіра, І. Тарнавська, Л. Фединська, В. і О. Фединяки, Т. і С. Форовичі, Я. і Н. Хойнацькі, С. Шандра, Т. Шпур;
15 дол. — П. і В. Вигінні;
по 10 дол. — А. Білинська, Б. Дурбак, І. і С. Микитюки, Я. Проців, П. і М. Хоркаві, К. і М. Черняки.

У СЬОМУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ нашої Найдорожчої і Незабутньої ДРУЖИНИ, МАМИ І БАБУСІ

бл. п.

Марії Твердовської

буде відправлена

ПАНАХИДА

в неділю, 21-го листопада 1993 року о год. 11-ій перед полуднем у Свято-Троїцькій Катедрі Української Автокефальної Православної Церкви

при 359 Broome вул. в Ню Йорку

Про участь і молитви просить

муж — МИКОЛА з дітьми і внуками

Ділимося сумною вісткою з Фамілінтами, приятелями і громадою, що у Мюнхені, дня 19-го вересня 1993 року відійшов на Вічну Ватру

бл. п. пл. сен. праці сотник

ВОЛОДИМИР КОЗАК

АРХИД. ГЕНЕРАЛІСІМУС ЛИСИЧКА, довголітній член Пласту і 3-го Куреня „Лісові Чорти", старшина Української Дивізії „Галичина".

Горем опечаленій родині висловлюємо наше глибоке співчуття.

3-ій Курінь УСП і УПС „Лісові Чорти"

У невисказаній словами печалі і горю повідомляємо рідних і знайомих, що в суботу, 13-го листопада 1993 р., несподівано відійшов у вічність наш найдорожчий і невіджалуваний ЧОЛОВІК, БРАТ, улюблений ШВАҐЕР і ВУЙКО

св. п.

РОМАН ГАЄЦЬКИЙ

хемік і бактеріолог, старшина 1-ої УД УНА, колишній голова Крайової Управи і активний громадський діяч.

ПАНАХИДИ — понеділок і вівторок, 15-го і 16-го листопада о год. 7 30 веч. в похоронному заведенні Andrett, 353 Second Avenue (між 20-21 вул.) в Ню Йорку.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в середу, 17-го листопада о год. 9:30 ранку в церкві св. Юра, а відтак на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина — ОЛЯ
сестра — ІРЕНА ДОРОЖИНСЬКА з чоловіком ІВАНОМ
шваґерка — ІРЕНА ЧУМА з чоловіком ВОЛОДИМИРОМ
сестрінок — ІГОР ЧУМА з дружиною БОГДАННОЮ з синами:
МАРКОМ і
д-ром АНДРІЄМ з дружиною ТАЛЕЮ
сестрінки —
УЛЯНА ҐІЛЬБЕРТ з чоловіком РИЧАРДОМ
НІНА ЧУМА
ІРКА і ХРИСТЯ ҐІЛЬБЕРТ
родини пок. кузинів:
БОГДАНА, ЮЛІЯНА і ЄВГЕНА ДЕМЧУКІВ в ЗСА й Україні

Замість квітів на могилу родина просить складати пожертви на: „Вісті Комбатанта", Т-во Броди-Лев, Фонд Допомоги Україні при УАКРаді і церкву св. Юра.

У безмежному болю і смутку повідомляємо наших приятелів, що дня 2-го листопада 1993 року померла на 67-му році життя в Рочестері, Н. Й. і тут похоронена наша найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, БАБЦЯ, ШВАҐЕРКА Й ТЕТА

св. п.

ВІРА НАДІЯ МОТИКА

уроджена БАБІЙ

Опечалені:

муж — ВОЛОДИМИР
доньки —
МАРТА ТАНТ з мужем КЕНДАЛЕМ
ЛІДА
син — МАРКО з дружиною ВІКТОРІЄЮ
внуки —
ЕРИК ТАНТ
ЛЯРА ТАНТ
НАТАЛКА МОТИКА
шваґерка — ІВАННА МАРТИНЕЦЬ з мужем МИРОСЛАВОМ
племінники —
МИРОН МАРТИНЕЦЬ з родиною
ЛІЛЯ МАРТИНЕЦЬ з родиною

ЛЬВІВСЬКИЙ ОПЕРНИЙ ТЕАТР

(Закінчення зі стор. 3)

Володимир Блавацький з його знаменитою групою виконавців, чи Йосип Гірняк, Олімпія Добровольська та інших. Згадується натомість ряд прізвищ, нам відомих ще перед війною з їх більш ,,соціялістичних", чи то пак комуністичних переконань, ніж театрального таланту, як Ванду Васілєвську.

Після другого злощасного ,,возз'єднання" в 1944 році описано та подано листу артистів, співаків і виконавців справжнього інтернаціоналізму, зайд, ,,спроваджених" з Ленінграду, Москви, Свердловська та інших міст Московії.

Від цього часу починається ера українського театру в неволі, ,,під московським караулом'", як сказав би Анатоль Свидницький, автор пісні ,,Вже більше літ двісті".

Останні роки ,,перестройки" дали змогу львів'янам трохи віддихнути та бути глядачами у своєму театрі більш милих їхнім серцям імпрез. Львів'яни у своєму театрі почали почувати себе вільними і мали змогу себе виявити. Тут відтоді не відбувалися імпрези без закінчення їх відспіванням українського гимну ,,Ще не вмерла Україна", а часті оклики зі залі — ,,Слава Україні!" — виявляли довгоочікувану полегшу слова, почувань інтелігентних і багатих на талант львів'ян, парафразуючи Шевченка, ,,Моїх святих львів'ян і їхніх чепурних львів'янок"...

Старинні львівські будівлі затримали свій дух і чар, якими може тільки намилуватися людина, що залишила їх і вернулася після довгого перебігу часу. Передбаченням і наявним стремлінням є, щоб невдовзі місто Львів стало культурним і мистецьким осередком Східньої Европи.

Плідна...

(Закінчення зі стор. 2)

жає придбанню такої літератури. Саме тому ми розраховуємо на прямі контакти, які поступово налагоджуємо. Зустріч у бібліотеці з українською діяспорою — організаторами в Донецьку виставки ,,Американський дизайн", — проведена спільно з Товариством української мови ім. Т. Шевченка, дала змогу домовитися про передачу бібліотеці багатьох книжок з архітектури, будівництва, дизайну. За це належиться признання Марті Переймі.

Цікава зустріч відбулась з донькою одного з будівників бібліотеки, яка будувалася у 1936 році і була відновлена у 1955 році. Вона нині мешкає в Америці і дуже зворушливо було спостерігати, як вона гладила і цілувала багаточисленні бюсти діячів науки і культури, які робив її батько.

Гості з Бохума, які відвідали бібліотеку, теж надіслали партію літератури. На жаль, все це епізодичні і одноразові отримання. Тісний зв'язок з українсько-американським фондом ,,Сейбр Світло" за останні два роки дав змогу отримати неоціненний скарб — довідники, книжки з менеджменту, бизнесу, медицини тощо. Цікаво було прочитати в газеті ,,Свобода" розповідь Ольги Ісаєвич, директора фонду Львівського відділення, про відвідування Америки і домовленність продовження співпраці. Бібліотеки незалежної України чекають таку літературу, бо вона потрібна сьогодні як свіже повітря.

Труднощі у книговидавничій справі, невирішеність державного книгопостачання, брак валюти примушує звернутися до всіх, кому не байдуже майбутнє України, об'єднатися на співпрацю і допомогу Донецькій Державній Обласній Науковій Бібліотеці. Для плідної праці на терені розбудови нашої держави і національного відродження створено благодійний фонд ,,Бібліотека", який підтримують бизнесові структури міста. Книжками, які ви надішлете до бібліотеки, зможе скористатися п'ятимільйонне населення области.

Бібліотека має можливість створити центр або громадську організацію розповсюдження літератури серед бібліотек области, яких налічується більше 3,000.

Гадаю, цікавий досвід роботи є і за кордоном, з яким хотілося б познайомитися і налагоджувати тісний взаємозбагачуючий зв'язок.

Пропоную відгукнутися і ентузіястів-однодумців для заснування українсько-американської або українсько-канадської асоціяції обмінів у галузі бібліотечної справи, що ставить собі за мету сприяти взаєморозумінню шляхом пожвавлення контактів. Бо незабаром інформаційні потреби реґіону змусять бібліотеку звернутися до інформаційного простору реґіону розвинутих країн. У бібліотеці розпочата автоматизація інформаційно-бібліотечних процесів. Створена льокальна обчислювальна мережа на базі персональних комп'ютерів IBM, в якій нині працює шість робочих станцій і сервер. Конфігурація мережі в майбутньому передбачає роботу 26 комп'ютерів і можливість використання телефонних каналів міжреґіонального обміну інформацією.

Бібліотека сподівається, що тільки об'єднавши зусилля усіх ми зможемо розширити обмін інформацією, книжками, що, безперечно, сприятиме плідній праці на ниві національного відродження.

Усіх зацікавлених у нашій інформації і готових — співпрацювати, допомагати літературою, просимо звертатися на адресу бібліотеки: 340055 Україна, м. Донецька, вул. Артема, 84. Обласна Наукова Бібліотека.

75-ліття 161-го Відділу УНС в Ембріджі

Дітвора забавляється на пікніку.

6-го вересня ц. р. у приміщенні Економі парк в Ембриджі 161-ий Відділ УНСоюзу відсвяткував 75-ту річницю свого існування. Святкування відбулося у формі пікніку, в якім брало участь 175 членів.

161-ий Відділ засновано у вересні 1918 року і його ювілей припав також на 100-річчя ,,Свободи", напередодні святкувань 100-ліття УНС. Члени Відділу також споминали тих членів, живих та покійних, які причинилися до успішного розвитку Відділу та УНСоюзу.

Під час цієї імпрези члени мали нагоду зустрітися з іншими, відновити знайомства та брати участь в різних іграх: бінго, гра в карти, кручення колеса, софтбол та ряд забав для дітей. Йосиф Родьо забавляв гостей самозорганізованою музикою. Імпреза вдалася завдяки зусиллям около 30 членів, які не жалували ні часу, ні труду і працювали на користь Відділу.

Микола Дяківський

Перед...

(Закінчення зі стор. 2)

Відзнака Легіону УСС ч. 1.